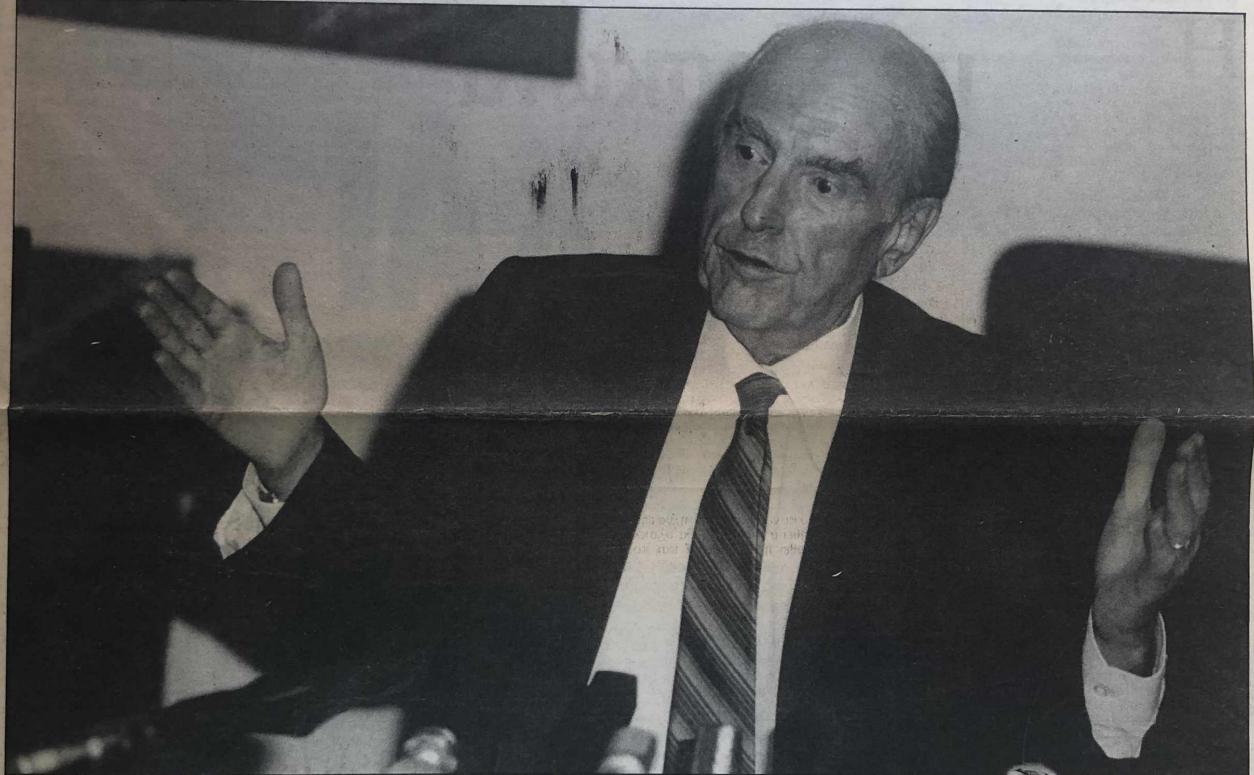

**ΣΗΜΕΡΑ
ΣΤΗΝ ΕΠΙ**

To 3o άρδρο και βαρυσήμαντη συνέντευξη
του A. Παπανδρέου για το νέο πρόσωπο του ΠΑΣΟΚ
και τις ιδεολογικές και πολιτικές κατεύθυνσεις του

Νέα κοινωνικά στρώματα τώρα στο προσκήνιο

Στο τρίτο μέρος της συνέντευξης του στην «ΕΠΙ» ο Ανδρέας Παπανδρέου, μιλάει για την τεράστια συγκέντρωση υπερεδνικής οικονομικής δύναμης, μέσω της συγχώνευσης εταιριών, γιγάντων, ενώ ταυτόχρονα θέτει το πρόβλημα αλλαγής της ταξικής εσωτερικής δομής των κοινωνιών με την ανάπτυξη νέων κοινωνικών στρωμάτων.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο διαπιστώνεται ότι το 1/3 του πληθυσμού «περιθωριοποιείται», ενώ το «σύστημα» ακόμη και στις πιο ανεπτυγμένες στηγμές του αδυνατεί να τους απορροφήσει.

• Εξετάζουμε για τις νέες τεχνολογίες και τουλάχιστον στην Ελλάδα δεν έχει μιλήσει κανένας πολιτικός στούδιο μεγάλη έκταση γι' αυτό το ζήτημα κα και το συνακόλουθο αποτέλεσμα που θα έχουν αυτές οι νέες τεχνολογίες στο διεθνή καπανεργούμενο εργασιακό, αλλά και το τροποποιητικό στην παραδοσιακή ταξική διάρροια των κοινωνιών. Τι επιπτώσεις μπαρέψει αυτό να έχει στην νέα σφραγιδική και τα προγραμμάτα των προσδετικών δυνάμεων της Ευρώπης.

— Νομίζω ότι η ερώτηση είναι πάρα πολύ σημαντική. Οι

Τεράστια συγκέντρωση υπερεδνικής οικονομικής δύναμης

κυριαρχοί ανταγωνιστές είναι η Ιαπωνία, η Αμερική και η Ευρώπη. Ο αγώνας για την πρωτιά είναι αδυσώπητος και συνδέεται πάρα πολύ με την ραγδαία συγκέντρωση οικονομικών δυνάμεων, μέσω συγχώνευσεων γιγάντων, σε μια παγκόσμια μάχη για επικράτηση. Κάθε μέρα βλέπουμε την συγχώνευση εταιρειών και είναι όχι κατ' ανάγκη στον ίδιο κλάδο αλλά συγκέντρωση δύναμης για διεύδυνση, επέκταση, τεχνολογική αλλαγή. Δυστυχώς τα μέσα ενημέρωσης δεν παράκλαδούν αυτές τις εξελίξεις, παρά μόνο ειδικά έντυπα που αφορούν τους

To 1/3 του πληθυσμού είναι χωρίς φαΐ, περιδαλυν, χωρίς ελπίδα

άμεσα ενδιαφερομένους. Αυτό είναι η μία όψη του νομίσματος, που σημαίνει ότι η Ευρωαριστερά πρέπει να δει πάρα πολύ σε βάθος την συγκέντρωση οικονομικής δύναμης υπερεδνικής και να αντιμετωπίσει την δυνατότητα της χάραξης μιας πλέον πορείας στον Ευρωπαϊκό χώρο. Είναι ένα μεγάλο πρόβλημα. Το δεύτερο αφορά την εσωτερική δομή καθε χώρας που βρίσκεται σε αυτό το στάδιο ανάπτυξης, όπως οι ΗΠΑ, η ταξική δομή στις ΗΠΑ έχει αλλάξει πραγματικά,

Ο βιομηχανικός εργάτης που ήταν ο κατ' εξοχήν το υποκείμενο στην

σοσιαλιστική θεωρία, έχει συρρικνωθεί, μιλάμε για μια μεταβιομηχανική περίοδο, όπου τα διοικητικά στελέχη που έχουν σχέση με ενημέρωση, με οργάνωση, με διαφήμιση, με ηλεκτρονικά μέσα, με πλησι σγκεφάλου, ο τομέας γενικά των υπηρεσιών έχει διευρυνθεί εντυπωσιακά. Το 1/3 του πληθυσμού είναι χωρίς στέγη, χωρίς φαΐ, χωρίς περιβαλλη, χωρίς ελπίδα, είναι οι περιθωριακοί για τους οποίους δεν φαίνεται νε έχει λόση το σύστημα. Στην Ιαπωνία οι εξελίξεις μπορεί να είναι παρόμοιες στην ουδιά, αλλά υπάρχουν διαφορετικές σχέσεις ανάμεσα στις τάξεις και οι εργασιακές σχέσεις που χαρακτηρίζονται από εντελώς άλλο κλίμα που έχει σχέση με την ιστορία και την παράδοση. Εκείνο που έχει εξερευνηθεί είναι η αναφορά στο προλεταριάτο με την έννοια την κλασική. Αυτό το 1/3 των περιθωριακών δεν είναι η «εφεδρική στρατιά» των εργατών, όπως θα έλεγε κανείς στον 19ο αιώνα. Δεν έχουν δυνατότητα να απορροφηθούν από αυτό το σύστημα ούτε στις πιο ανεπτυγμένες στηγμές του. Είναι ιώσις το κρισιμότερο πρόβλημα για μας τους Σοσιαλιστές.

Η εποχή
που έρχεται

Με μεγάλη διοριστικότητα ο προέδρος του Πανεπιστημίου ήταν ο Κώνσταντινος Παπανδρέου στο πλαίσιο μεν αυτο-επισημανήσεων απόφοιτοποιο ρίθιο των νέων τεχνολογιών στην πανορμήν, μεταλλάξη της διεθνώς οικονομίας και στις πολιτικές στρατηγικές που θα έγινε στα κοντινά εγκές, στις μορφές επικοινωνίας και κυρίως στον διεθνή καπαχμερισμό εργασίας.

Ιώσαν αυτό που ζύμε και παραπρότερη, που

το Πανεπιστήμιο ιδιοκτητούς, να μην είναι τυπικό αέλιο παρά, πους ισχυρίζονται ορισμένοι, το «πρώτο Κύμα του πολιτισμού μας».

διαπολιτική. Η πολύμερη διεθνής κρίση και η ασταθής ισορροπία του σύγχρονου παγκόσμιου δεν είναι μόνο ένα θέμα Αυγούστου. Ο παγκόσμιος πόρος των αποφάσισενα μας γιγάντιας μεταλλεύσεις με επικεντρώσεις καθημερινής ενδιάμεσης.

Μια κρίση που αφορά την οικονομία, τις οικονομικές σχέσεις, τον εθνικό προστατευτισμό των χωρών, τη συνοχή των συνασπισμών και την ενότητα των Οικονομικών Οργανώσιμων.

πολιτισμού, μετά την Αγροτική και Βιομηχανική επανάσταση. Επον ο θεμέλιας εργασίας των δημιουργεί την έφεση φερμούρη των νέων τεχνολογίων, αποτελών «ένα καινούριο, σύγχρονο και πρωτόγνωρο πεδίο πάλης και διεκδίκησης».

Παράλληλα, θα προκύψουν στην τοπική σύνθεση των κοινωνιών των «ώμουρων καπιταλισμών» και του «υπαρκτού σοσιαλισμού». Τι επιπτώσεις θα έχουν στην οργάνωση της εργασίας και τις εργασιακές σχέσεις;

Π ώς θα Επεράστη η
κρίσι μ αποσχόλησης
που οδηγεί σ' ένα
νέο τόπο κοινωνίας,
ΤΠΣ κοινωνίας που θα
είναι η πρώτη συνθήκη
ανεξαρτήσεως, που άθινοι οι
συντηρητικοί θάνατοι;
Πώς θα Επεράστε; Η
διερχερική γραμμή
ανέμεσα στην «ετερονομία»
και την «αυτονομία» τόσο
στην παραγωγή όσο και
στην κατανάλωση.
Πώς η νέα κοινωνία θα
διευθύνεται, ποιοκρατία,
την μόρφωση, τον πολιτισμό
και την οικολογική
ιεραρχία στον πλανήτη μα
κυ θα είναι δημιουργήσει;

έναν «πλεκτρούνικό ολοκληρωτισμό», έναν αναδρομικό πολιτισμό της αναβίωσης! Πώς θα θεωρήσει στην αποδέσωση του ανθρώπου από τη δημιουργία και τον πολιτισμό; Αυτό είναι τα κρίσιμα στοιχεία της ουέζ του αυτοβιώσικου έναρξης 2000 που ο Ανδρέας Παπαθέρεου προσδιορίζει ως πατούλικα χρόνα για την κοινωνία των αγώνων για την καλύτερη μάζα της ζωής στον πλανήτη μας.

Κοινωνικοί αγώνες, που απαιτούν όμως έωστα στην πολιτιστική παραγωγή της στρατηγικής και των προηγματισμάτων, δράστις των

προσδευτικών κομμάτων και
της Αριστεράς. Νέα ιστορικά
υποκείμενα για τους
κοινωνικούς
μετασχηματισμούς.

Mπορούν να γίνουν κατόπιν προβλέψεις και να διατυπωθούν κρίσιμα ερώτηματα, που να περιγράφουν την εποχή που έρχεται;

Ποιές είναι οι κοινωνικές εξελίξεις στη διεθνή σκηνή που επηγένονται με την ανανέωση του συμβούλου έτους 2000;

Φαίνεται να αποτελεί κοινό τόπο στις διαπιστώσεις, στις ομολογίες και στις προβλέψεις των οικονομολόγων, των πολιτικών, των κοινωνολόγων, των ειδικών επιστημόνων, όπως και των μελλοντολόγων, ότι η ανθρώποτη, οι χώρες και οι κοινωνίες βρίσκονται σε κρίσιμη καμπή με σε μακάσταση οριακή. Αλλούτερο το ίδιο αισθήμα διδάσκεται και τους απλούς πολίτες του πλανήτη μας για την εποχή μας.

Υπάρχουν πολλά δεδουλεύματα και πολλές περισσότερες εννοίες, που πότε συναντώνται και πότε εγκυρώνονται με πολύωρη προβλέψη.

三

1

8

8

CHAP. C.

1

Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑΣ

 Σήμερα η «ΕΠ» δημοσιεύει το τρίτο κείμενο, με την μορφή άρθρου, του Ανδρέα Παπανδρέου, που αποτελεί απόσπασμα από την εισηγησή του στην 22η Σύνοδο της Κ.Ε. του ΠΑΣΟΚ το 1987.

2. Τα Θεμελιακά ερωτήματα

Mετά από όλες αυτές τις περιφρεγές προκύπτουν κάποια θεμελιώδη ερωτήσεις σχετικές με τη χρήση και την πλάτια εφαρμογή των νέων τεχνολογιών. Ορισμένα από αυτά τα ερωτήματα είναι:

Ποιές αλλοιώσεις θα προκύψουν στην ταξική σύνθεση στις κοινωνίες του «ώριμου» καπιταλισμού, στον «υπαρκτό Σουσιαλισμό», στις κοινωνίες των αναπτυξισθέντων και περιφερειακών χωρών, στις κοινωνίες του Τρίτου Κόσμου;

Ποιες μορφές είναι οι επιπτώσεις στους χώρους, τους δρόμους και τους χώρους εργασίας και και ποιά θα είναι η κυριαρχηση μορφή στην οργάνωση της εργασίας;

Σε ποια μεταβατικά διδύματα, με προβλεψη διάφορων, τη κρίση της απασχόλησης και της υπο-ανάπτυξης;

νέο τύπο κοινωνίας, της κοινωνίας των 2/3 με το 1/3 να ζει σε συνήθεις ανεργία, υπόβαθμισης, φτώχειας και περιθωρίου; Ή γεφύρωσαν το ήλιον ανάμεσα στον παραγωγή και τον καταναλωτή, θα ξεπεράσει τη διαχρονική τραγουδινή ανάμεσα στην «κετερονομία» και την «αυτονομία» τούς στην παραγωγή ή και στην κατανάλωση; Θα πράγματι είναι ολοκληρωτικό σύντιμα με την βιωσιμότητα στη γνώση, στη σκέψη και τη δημιουργία;

Αν υποκαταστήσουν τη διαδικασία της μόρφωσης και της επικαιδίωσης θα ολοκληρώνει και θα διευρύνει τη μόρφωση ή θα οδηγεί σε «Ελεκτρονικό ανανεωθητήρα»;

Θα αποκενθανούν ή θα αμφιφιλώσουν τον άνθρωπο με την πολιτιστική διμορφιά και το πολιτιστικό γεγονός;

«Θε υπονομώσουν ακόμα περισσότερα τα άτομα, προσδιδόντας τη φαινομενική αντάρτεια του ηπολογιστή και τη στογώνιο του «ελεκτρονικού απιτού»;

Θα δημιουργήσουν νέο σύστημα ηγεσίας και θα επιβάλλει νέα αισκαλογική ισορροπία και νέα σχέση με το περιβάλλον;

οδηγήσει τους πολίτες σε επωνυμόπαμ και λήφθη ή σε αυτονυμόπανη προσωπική δράση; Θα αναδειξεί τον «πολύλεπτον ανθρώπο» που θα εκλογκείται στην υπόσταση του απαθή, του «μονοδιάστατου» και παροπλιώματος ανθρώπου, μέσα από νέα πρότυπα, άξεις, ιδιαίτερα και ευαισθησίες;

Ποιες αλλαγές θα επιφέρει στην την έννοια της πολιτικής, στους παλιούς «δύσηρους» των «δυναδικών» κοινωνιών, στη δομή, στη σύνθεση και τη λειτουργία των κομμάτων και των συνδικάτων;

Ποιες επιτάποες θα επιφέρει στη στρατηγική, στα προγράμματα και τη δράση των προσδικτικών κομμάτων, εργατικών κινημάτων, των δυνάμεων της Αλληλής και λεγόμενης Αριστεράς μιας και κατ' ανάγκη για διαφοροποιούντα ριζικά τα μέρια τορά γνόμα, ιστορικά υποκείμενα των κοινωνικών μετασχηματισμών;

3. Νέα πεδία κοινωνικών αγώνων

A black and white portrait of a man with white hair and a mustache, wearing a dark suit, white shirt, and patterned tie. He is looking slightly to his left. The background is blurred.

εύκολες. Δεν είναι εύκολες κυρίως όταν θέλουν να είναι υπεύθυνες και ουσιαστικές πέρα από μεταφυσικούς εξορκισμούς, πέρα από φοβισμένες διαμαρτυρίες και πέρα από ανεξόδους, απφηρημένους και ρητορικούς δικολαβισμούς.

Kανεῖς δὲν μπορεῖ με σιγουριά να αποφανθεῖ αν η νέα τεχνολογική επανάταση θα πλουτίσει και θα αναπτυχθεί ή θα λεπταπτείς και θα καθηλώσει τη ζωή μας, την κοινωνία, την πολιτική και τον πολιτισμό μας. Κανένας δεν περιμένει με.

Κανέλι οεν μπορε να προδισγάρψε το μέλλον με Δημοκρατία και Ειρήνη ή με αυταρχισμό και πολεμό.
Πολλά θα εξαρθρών - αλλά όχι όμως τα πάντα - από εκείνους τους φορείς, κρατικούς και μη, που κατέχουν για τις νέες τεχνολογίες τα μοστικά της κατασκευής καθώς και τους σκοπούς της μαζίκης παραγωγής,

της διαίσθετος, και τις μαζίκες
χρήσης τους.
Επίσης πολλά θα εξαρτώνται από
εκείνους τους φορείς, είτε σε
εθνικό είτε σε υπερθνητικό είτε σε
πολιτικό είτε σε κοινωνικό
επίπεδο, που θα απαντήσουν με
μια επιμόρφωτα.

στην κοινωνία, τη δημοκρατία,
τον πολιτισμό και τον ανθρώπο.

ο προσανατολισμός και ο τρόπος
της χρήσης αποτελούν ενα
καυνόρυθμο, σύγχρονο και
πρωτόγνωρο πεδίο πάλης και
δεξιάτικης.

Ενα πεδίο πάλης και δεξιάτικης
ανάμεσα στα άνθη και τους
συνασπισμούς κι ανάμεσα στις
αντιδραστικές και τις
συντηρητικές δυνάμεις και τις
προδρομικές δυνάμεις. Ενα νέο
πεδίο αντιπάθεσης ανάμεσα στις
συμφέροντα του στρατιωτικο-
βιομηχανικού καταστημάν και στις
δυνάμεις της πρόδοσης και της
Ερήμης. Ενα πεδίο αγώνα για
την αυτονομία και ανεξαρτησία ανάμεσα
στις μητροπόλεις - «παραγωγών»
και στις περιφερειακές ζώρες
«καταναλωτών».

Μετά από αυτές τις καταγραφές μπορεί κανείς έστω και σχηματιστεί να δώσει κάποιες ερμηνείες στις εντάσεις και οτις αντιπαραθέτουν τη Διεύθυνση. Καινότητας και κυρίως των προηγουμένων χρονών.

Είναι εμφανές πω, ότι η τιμπακέρια είναι ο νέας τεγνολογίας και κατ' επέκταση φίλος διεθνής καταμερισμός συναρτήσεων.